

Något beträffande Ludvig, Lubbe, Nordström, journalist och författare samt även en del annat från 1930-talets Sverige

Så började vi då gå längs kajen, som var både lång och slingrig. Och pappa var så fin i sin cheviotskostym som var mörkblå och hade smala, vita ränder. Hans hatt var grå med sidenband kring kullen och han lyfte den till höger och till vänster titt som tätt.

Han verkade kännas utav alla vid den där söndagspromenaden för alla hälsade tillbaka, när som vi gick längs kajen.

Kajen, ja. Den stod på träpålar och plankorna på den låg lite ojämnt, så man fick se sig för. Det var breda springor mellan plankorna också, precis så breda att ett cykelhjul gick ner där vilket stundom hände med bl.a. blodvite från stora trästickor som följde. Men ändå cyklades det friskt på kajen, av oss pojkar mest förstås.

Men vi gick där tryggt, min bror och jag, vid vår pappas sida. Från den ena stora båten till någon annan ännu större gick vi. Och pappa pratade och visade oss hela tiden, på allt han ansåg vara intressant. Från vilka länder som dom kom, och vad dom hette på sin utrikiska? Något som Ove och jag, och kanske inte pappa heller, förstod så mycket av. Men spännande tyckte vi förstås att det var, och att flaggorna såg olika ut på många av båtarna, det såg vi ju.

En sak begrep vi av oss själva. Att alla båtarna som låg där var där för att hämta plank och bräddor utfraktade av prämar ifrån bräggårn. Och Ove, som inte kunde säga "s" när han var liten, han sade stolt "dom kommer ifrån tågen". - Holmsundssågen, känd och erkänd världen över för sitt fina norrlandsvirke.

Världen ja. Vi fick en tidig insikt däri hamnen om att Holmsund bara var en mindre del av hela landet Sverige, som i sin tur bara var ett litet land bland många, många andra länder runtom hela jorden. Tanken svindlade. Men då sa pappa; "tänk att dom kommer så långt bortifrån för att få tag i vårt virke" och allt kändes bra igen. Ove sa på nytt "det kommer ifrån tågen" och skrattade.

Plötsligt stod vi vid en liten segelbåt! Något rätt sällsynt på den tiden och i den hamnen.

Den var förtöjd vid kajen likt en liten brunvit vattenfågel med näbben eller bogsprötet mot älven, emellan de i våra barnaögon jättelika skeppens höga svarta skrov. Vid aktern av den vackra segelbåten vaggade en liten jolle. Ingen syntes till ombord.

På kajen däremot så var det folk. Och några badade mellan de stora lastfartygen invid segelbåten. Man hoppade från kajen och man dök och plaskade.

Så klängde man sig upp på kajen, men slängde sig snart ner i vattnet igen. Och det var rop och glädjeskrik mest hela tiden!

Då kom det upp en allvarsman ur segelbåtens ruff. Hans hjässa den var skallig, han bar pincené som blixtrade i solen, han hade en kraftig skäggvalk under näsan och han var iförd något som kallades för morgonrock, sa pappa efteråt.

Han såg ut som om han ägde hamnen. Fast han såg ändå inte särskilt glad ut där han stod på segelbåtens däck. Han blängde bistert mot de badande, ungdomar mest, som stöjde i vattnet omkring segelbåten, hanses.. Vilken syntes gunga, när man dök intill den ifrån kajen. Det hade blivit fler och fler som badade och roade sig kungligt den där sagolika sommarsöndagen i den gamla slitna hamnen. Pincenén, den blixtrade i solen.

Då, genom stojet hördes åter skramlet ifrån kärran, som vi mött vid backen upp mot Rehnbäckspumpen. Och jätten med alla sina tatueringar, drog kärran ifrån vägen ut på kajen mittför segelbåten. Vattenkaret var skippfullt nu, det såg jag. I samma stund ljöd rösten likt en dånande signal från segelbåten: Hör UPP!!

Det fanns en sådan skärpa i den starka rösten, att skratten tystnade och vattenplasket avtog. I tystnaden såg jag mannen lyfta ena armen och peka ödesdigert likt en tidningsbild av Hitler (som någon sa), upp mot Umeälvens lopp.

-Ni badar, fortsatte den skarpa rösten, i en k l o a k, gott folk! nu blev det tyst kring segelbåten.

Alla verkade lyssna. Ja, till och med längs relingarna på de båda lastfartygen. Jag såg på pappa och hans min var både allvarsam och uppmärksam. Och Ove tog hans ena hand.

-Jag ska förklara för er, återupptog mannen med samma högtalarröst. Den här älven som ni badar i passerar Umeå och därmed alla stadens avloppsledningar och ifrån lasarettet kommer något ännu värre. Och allt detta förs med älven ner längs denna hamn på vägen ut i Bottenhavet. Ni badar alltså tillsammans med miljarders miljarder av bakterier från allt latrin och infekterat sjukhusrens. Förstår ni? En lång och allvarsmättad paus.

-För er egen skull och för alla som ni umgås med, välj ett renare vatten att bada uti!

I den stillhet som uppstått var allas ögon fästade på mannen, som då tog av sig sin pincené, varefter han löste upp skärpet kring sin morgonrock och tog den av sig. Han stod där sen ett ögonblick med en kraftig kulmage över ett par knälånga badbyxor. Utan ett ord vidare klättrade han lite omständligt och försiktigt ner i jollen som låg vid segelbåtens akter vänd mot kajen. Sen lade han sig på rygg längs jollens botten.

Den tatuerade jätten med kärran och vattenkaret mitt för jollen, tog nu hinken och fyllde den med Rehnbäckspumpens kalla vatten, som han slängde ner över mannen där han låg.

I samma ögonblick skalv jollen till så att den nära nog slog runt och mannen gav till ett vrålrop: STOPP!

Pappa skrattade. För han visste ju att Rehnbäckspumpens vatten var inte bara samhällets godaste. Det var också det kallaste. Hämtat som det var nerifrån urberget.

Fler började skratta. Och tänkte kanske att nu ger han väl upp i sin jolle, han som bara vill bada i "det renaste vattnet". Men nej! Med en röst som likväl tappat en del av sin skärpa, så sade han ett tydligt: "fortsätt".

Och under sin egen och oss åskådares tystnad låg han kvar i jollen. Alltmedan den hinkvis fylldes med det iskalla vattnet. Jag såg hur han skakade där han låg. Men han sa inte ett ljud och ingen på kajen sa något heller. Och ingen skrattade heller längre.

När karet nästan var tomt var jollen istället vattenfylld. Mannen satte sig då stelt upp och fick fatt i näven på den tatuerade jätten, som segade den tjocke mannen upp på kajen. I en stor cirkel av folk stod han köldslagen och skalv i hela kroppen.

Med en hand som darrade tog han emot den Bristol-cigarett med pappersmunstycke som pappa bjöd honom. Men sedan han dragit några djupa bloss, hade han tydligen någorlunda återfått rösten. För nu sa han nästan lika myndigt som förut till folkförsamlingen omkring sig: "Kom ihåg gott folk, att ska man bada, ska man bada i ett renligt vatten. Om det är kallt, det dör man inte av!" Och efter en liten paus. "Fast så här förbaskat kallt behöver det ju förstås inte vara!".

Sedan stod han kvar en stund och pratade med pappa. Han förhörde sig bland annat om hur pappa, som hörbart kom nerifrån det varma Skåne, fann sig tillrätta så här långt i norr. Där vattnet till och med sommaren var så iskallt. Pappa sa att man vänjer sig vid allt ifall man måste. Och mannen sa: ja, kanske är det så.

Jätten, som var segelbåtens gast hörde jag sen, kom fram med morgonrocken och pincenén. Och när mannen stod där, åter lika majestätisk som på segelbåten, då kunde jag inte riktigt tro att det var samma en som legat skakandes i vattenbadet nyss nere i jollen. Med en värdig gest åt oss på kajen tog han sig upp på segelbåten och syntes sedan inte mera till på däck.